

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-114-5-2>

РОБОТА ПСИХОЛОГА З ТРИВОЖНИМИ ДІТЬМИ

Журавко Т. В.

*викладач-стажист кафедри психології та педагогіки розвитку дитини
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна*

Орієнтація освіти на гуманістичні принципи навчання і виховання дитини та забезпечення відповідних умов допомагають створенню відповідної моделі соціальної компетентності людини, яка б дозволяла їй оптимально вирішувати складні питання своєї життєтворчості, успішно досягати індивідуальний і суспільних цілей.

Один із найважливіших етапів є дошкільний період життя. І саме тому психологічне забезпечення розвитку дитини в закладі дошкільної освіти, її навчання й виховання набувають великого значення в подальшому житті кожної особистості [2].

Тривога – емоційний стан, який виникає в ситуаціях невизначеності й небезпеки і виявляється в очікуванні несприятливого розвитку подій.

Вроджена або сформована схильність дитини легко впадати у стан тривоги свідчить про тривожність як рису характеру.

Тривожність у дітей виявляється в емоційній вразливості, боязні спілкуватися з незнайомими людьми, плаксивості, нитті.

Ознаки тривожності:

- страх перед усім новим, незнайомим, дивним;
- невпевненість у собі, занижена самооцінка;
- очікування неприємностей, невдач, осуду старших;
- старанність, розвинуте почуття відповідальності;
- безініціативність, пасивність, боязкість.

Причини тривожності:

– конституціональна особливість нервової системи (меланхолійний темперамент);

– компоненти невротичного стану, що виявляється як боязнь окремих людей, ситуацій, які спровокували психоемоційну травму дитини;

- наслідок інфекційної інтоксикації;
- результат залякування дорослими з метою домогтися послуху;
- побічний продукт багатой емоційної уяви дитини;

– природний страх перед новим, незвичним, вияв інстинкту самозбереження;

– результат гіперсоціалізуючого виховання з надмірною кількістю заборон, правил, оцінок, вимог поєднується з комплексом провин за свою неспроможність бути на рівні жорстких соціальних стандартів;

– один із симптомів аутизму [1].

О. Є. Марінушкіна, Ю. О. Замазій зауважують, що тривожних дітей відрізняє надмірна стривоженість, причому іноді вони бояться не самої події, а її передчуття. Часто вони очікують найгіршого. Діти відчувають себе безпорадними, побоюються грати в нові ігри, розпочинати нові види діяльності. У них високі вимоги до себе, вони дуже самокритичні. Рівень їхньої самооцінки низький, такі діти дійсно вважають, що найгірші в усьому: вони непривабливі, нерозумні, незграбні; вони потребують заохочення, схвалення дорослих у всіх справах. Для тривожних дітей характерні і соматичні проблеми: болі в животі, запаморочення, головні болі, спазми у горлі, утруднене поверхневе дихання. Під час прояву тривоги вони часто відчувають сухість у роті, клубок у горлі, слабкість у ногах, прискорене серцебиття. Тривожність входить до симптомокомплексу сором'язливості. На думку Е. К. Лютової і Р. Б. Монініної, тривожність розвивається у дітей, які переживають внутрішній конфлікт, спричинений завищеними вимогами дорослих, їх бажанням поставити дитину в залежне від себе становище, відсутністю єдиної системи вимог, наявністю тривожності у самих дорослих. Механізм тривожності полягає в тому, що дитина постійно очікує неприємності, проблеми та конфлікти, вона не сподівається на щось добре від оточуючих [3].

Дітей з високою тривожністю потрібно постійно підбадьорювати заохочувати, висловлювати впевненість в їх успіху, можливостях щоб подолати скутість, треба допомагати дитині розслабитися, знімати напруження за допомогою рухливих ігор, музики, спортивних вправ.

Література:

1. Підлипняк І. Ю., Журавко Т. В. Методика роботи практичного психолога: навч.-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини; уклад. : І. Ю. Підлипняк, Т. В. Журавко. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. С. 62–69.

2. Максименко С. Д., Ільїна Т. Б. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога. *Практична психологія та соціальна робота*. 1999. № 1. С. 2–6.

3. Марінушкіна О. Є. Порадник практичного психолога / О. Є. Марінушкіна, Ю. О. Замазій. – Х.: Вид. група «Основа», 2007. С. 45–50.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-114-5-3>

ЗДІБНОСТІ ТА ОБДАРОВАНИСТЬ ЯК ОДИН З ЧИННИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Юсіфова А. А.

практичний психолог

*Комунальний заклад «Херсонський фаховий коледж
музичного мистецтва»*

Херсонської обласної ради

м. Херсон, Україна

Провідні світові держави, піклуючись про своє майбутнє, від-різняються постійною увагою до формування культурного потенціалу нації в умовах підвищення інтересу до феномену здібностей та обдарованості (про що свідчить розгортання різноманітних програм щодо розкриття та реалізації можливостей особистості). Одним із завдань, що стоїть перед Україною, яка порівняно нещодавно заявила про себе як про самостійну самобутню державу, є продовження формування культурної еліти у найкращих національних традиціях.

Аналіз наукової літератури свідчить про те, що за даними історичного та порівняльного аналізу, проведеного О.Є. Антоною [1] та О.В. Бобир [2; 3], умовно розвиток психології здібностей та обдарованості можна розділити на три етапи. Перший етап датується 2-ю пол. XIX ст. – серед. XX ст., хоча хронологічний розподіл у даному випадку є доволі умовним. Йому передують накопичення певного досвіду, зацікавленості питаннями здібностей такими філософами, як Августин, Аристотель, К. Гален, Геракліт, Гіппократ, Емпедокл, А. Ібн Аль-Хайсам (або Альгазена), А. Ібн Сіна (або Авіценна), Парменід, Платон, Плотін, Фома Аквінський. Здібності як психічні явища розглядали Ф. Бекон, Ф. Бенеке, Ш. Бонне, Х. Вольф, І.Ф. Гербарт, Т. Гоббс, Я.А. Коменський, Г. Лейбніц, Дж. Локк, Т. Рід, Б. Спіноза, Х. Уарте та ін. Феномен здібностей як психічних функцій висвітлений у працях Ф.І. Галля, К.А. Гельвеція, Д. Дідро, П.Ж. Кабаніса, Е.Б. де Кондильяка, І. Прохазки та ін. [11].